

OKRUŽNI SUD, Napoli

Presuda od 19.XI 1959.

Macchia c/a Soc.nav.Tirrenia

Prijevoz osoba - Odgovornost broдача za smrt i tjelesne povrede putnika - Dokaz o broдарevoj nekrivnji

Brod "Lazio" otputovao je iz Palerma u Napoli sa 379 putnika. Malo prije odlaska broда iz luke objavio je meteorološki izvještaj snagu vjetrova 4, a stanje mora 6 po Beaufort-u. Osim toga predviđjala se oluja iz obratnog smjera. Tokom putovanja nevrijeme se sve to više pojačavalo. Za vrijeme toga nevremena udarac jednoga vala razbio je bočna stakla verande broда, koja se nalazila između salona I i III razreda. Neki putnici, koji su se nalazili u verandi, bili su ne samo bačeni na pod, nego su bili i izranjeni komadima stakla i namještaja, koji je bio polomljen udarom vode. Nakon toga zapovjednik je naredio da se brod povрати u Palermo.

Putnici tuže broдача za naknadu štete. Sud je prihvatio tužbeni zahtjev iz slijedećih razloga:

Prema propisima talijanskog Zakonika o plovidbi /čl. 409/ broдар je odgovoran za smrt i tjelesne povrede putnika koje se dogode od početka ukrcaja do završetka iskrcaja, ako ne dokaže da je događaj nastao iz uzroka za koje on ne odgovara. Predpostavlja se da je broдар odgovoran. Ipak broдар može oboriti tu predpostavku dokazom da je primijenio ne samo svoje ugovorne obveze - tj. pridržavao se propisa pomorske plovidbe - nego da je također, u granicama ljudske mogućnosti, poduzeo sve potrebne mjere koje - i ako nisu predviđene ni zakonom ni ugovorom - traži pomorska praksa i iskustvo. Sve to u vezi s konkretnim okolnostima slučaja, a u svrhu izbjegavanja nesreće. Budući da broдар odgovara i za djela osoba s kojima se u prijevozu služi, on mora isto tako dokazati navedene činjenice i za te osobe. Da bi uspio u svom dokazu, broдар mora dokazati da je događaj nastao iz razloga koji se ne može pripisati njegovoj krivnji, tj. da je događaj nastao bilo slučajem, bilo isključivom krivnjom oštećenika, bilo pak krivnjom neke treće osobe, i to s pretpostavkom da je poduzeo sve navedene mjere opreza.

U konkretnom slučaju broдар nije uspio to dokazati.

Prema propisima Zakona o plovidbi /čl. 396 i čl. / broдар kod prijevoza osoba preuzima na sebe dvije glavne vrste obveza: jedno su obveze prijevoza, davanje mjesta na broду, a eventualno i hrane, a drugu vrstu predstavljaju obveze koje se

odnose na zaštitu putnika protiv rizika prijevoza, od kojih je najvažnija zaštita od smrti i tjelesne povrede.

Zapovjednik broda "Lazio" nije poduzeo sve potrebne mjere za sigurnost putnika. On je na temelju meteoroloških izvještaja i iz vlastitog zapažanja morao znati da će se nevrijeme sve to više pojačavati, i da će eventualno dostići opasnu snagu. Unatoč tome nije ništa poduzeo da bi spriječio putnicima slobodno kretanje po brodu, a osobito ne na verandi, koja je - obzirom na svoj smještaj - predstavljala opasnost za nesreću, koja se stvarno i dogodila. Putnici nisu bili dužni znati za opasnost kojoj se izvirgavaju. Da su bili upoznati, bili bi se na vrijeme sklonili na sigurno mjesto u brodu. Iz toga proizlazi da uzrok povredi putnika nije bila oluja, nego propust brodskog osoblja da poduzme sve potrebne mjere opreza. Na odgovornost broдача i u ovom slučaju ne utječe ni načelna dužnost putnika da se i oni sami brinu za svoju sigurnost. Putnici se, naime, nisu ni mogli za to pobrinuti, jer nisu ni znali za opasnost kojoj se izlažu, i to upravo zbog toga što ih zapovjednik na opasnost nije upozorio.

/Dir.nav.1960, 3, str.230-241/

B.J.

Bilješka.-- Gornja presuda sadrži nekoliko veoma važnih načelnih stajališta, koja mogu biti interesantna i za našu judikaturu. Naš zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova normira odgovornost broдача za prijevoz putnika slično kao i talijanski zakon. Prema čl.101 zakona broдар odgovara za štetu nastalu zbog smrti i tjelesne povrede putnika, ako je on za to kriv. Međutim, ako je šteta nastala zbog brodoloma, sudara, nasukanja, eksplozije ili požara, ili u vezi s nekim od tih događaja, krivnja broдача se pretpostavlja. Inače se, u svim drugim slučajevima, broдарu mora dokazati krivnja. Broдар odgovara i za djela osoba s kojima se u prijevozu služi.

B.J.